

LAAT GEEN BELASTINGGELD LIGGEN

Honderdduizenden mensen met een handicap, chronisch zieken en ouderen maken jaarlijks gebruik van de aftrek van buitengewone uitgaven voor de inkomstenbelasting. Komt u voor deze aftrek in aanmerking, dan krijgt u vaak honderden euro's terug van de Belastingdienst. Ook als u nauwelijks aantoonbare extra kosten hebt gemaakt. U doet belastingaangifte over het jaar 2004 in het voorjaar van 2005. In dit artikel vindt u een praktische handleiding voor deze aangifte.

U hebt een handicap, een chronische ziekte of u bent arbeidsongeschikt. U hebt een gehandicapt kind of een chronisch zieke partner. U hebt te maken met beperkingen door ouderdom. Dat betekent dat u voor hoge kosten komt te staan. Vaak is er geen enkele instantie die de kosten vergoedt. Er is een manier om deze kosten voor een deel gecompenseerd te krijgen via de aftrek van buitengewone uitgaven bij de aangifte inkomstenbelasting.

De aftrek van buitengewone uitgaven kan u honderden euro's per jaar opleveren, vaak alleen al op grond van het feit dat u meer dan 45% arbeidsongeschikt bent of ouder dan 65 jaar. Ook veel mensen die in een AWBZ-instelling verblijven, zoals een verpleegtehuis, een gezinsvervangend tehuis of een woonvorm voor gehandicapten, komen in aanmerking voor de aftrek van buitengewone uitgaven. De regels voor de aftrek van buitengewone uitgaven zijn met ingang van het belastingjaar 2004 aanzienlijk veranderd.

Er is een nieuwe vermenigvuldigingsfactor van 1,65% voor de zogenaamde 'specifieke buitengewone uitgaven'. Die nieuwe vermenigvuldigingsfactor is bedoeld als extra voordeel voor mensen die veel van zulke specifieke buitengewone uitgaven hebben. Tegelijkertijd zijn echter de oude vermenigvuldigingsfactoren van 1,25% en 1,5% afgeschaft. Die vermenigvuldigingsfactoren golden in voorgaande jaren voor iedereen die meerdere jaren achtereen gebruik konden maken van de aftrek.

De nieuwe regels zijn alleen voordelig voor mensen die veel specifieke buitengewone uitgaven hebben. Ook mensen die dit jaar voor het eerst van de aftrek gebruik maken profiteren er van. Vrijwel alle andere mensen gaan er door de nieuwe regels op achteruit, ondanks alle goede bedoelingen van de wetgever. Toch blijft de aftrek van buitengewone uitgaven aantrekkelijk voor grote groepen gehandicapten, chronisch zieken en ouderen.

MEER VOORDEEL

Trekt u buitengewone uitgaven af, dan gaat uw netto inkomen omhoog, omdat u in feite belastinggeld terugkrijgt. Maar uw belastbaar inkomen daalt. Dat heeft vaak een gunstig effect op andere regelingen en voorzieningen. U krijgt in veel gevallen meer huursubsidie. De eigen bijdrage die u betaalt voor thuiszorg (of als korting op uw persoonsgebonden budget) wordt vaak lager.

Er kan mogelijk wel een probleem ontstaan doordat u minder snel in aanmerking komt voor bijzondere bijstand of de vrijstelling van gemeentelijke belastingen. U kunt hier echter bezwaar tegen aantekenen. Vooral als u kunt aantonen dat u de belastingteruggave hard nodig hebt voor extra uitgaven vanwege uw handicap of ziekte. U kunt ook belastinggeld terugkrijgen als uw inkomen zo laag is, dat u niet of nauwelijks belasting hoeft te betalen. U krijgt dan als het ware een 'negatieve belastingaanslag'; u krijgt meer terug dan u zou hoeven betalen. Dat komt door de speciale Tegemoetkomingsregeling buitengewone uitgaven. Als u buitengewone uitgaven hebt opgevoerd bij uw belastingaangifte en u voldoet aan de voorwaarden voor de Tegemoetkomingsregeling, dan krijgt u vanzelf bericht van de Belastingdienst.

Voor de buitengewone uitgaven is het belangrijk of u de belastingaangifte doet als individu, of als fiscaal partner. Fiscaal partners zijn bijvoorbeeld echtgenoten (mits niet duurzaam gescheiden), geregistreerd partners en mensen die samenwonen. Samenwonenden kunnen kiezen of ze als fiscaal partner beschouwd willen worden of niet. Bent u het hele jaar fiscaal partners, dan moet u uw gezamenlijke buitengewone uitgaven bij elkaar optellen. U mag die buitengewone uitgaven vervolgens aftrekken bij de partner bij wie dat de hoogste belastingteruggave oplevert. In de praktijk is dat bij de partner met het hoogste inkomen. Zo nodig mag u de aftrek van buitengewone uitgaven zelfs verdelen tussen de beide partners, in een verhouding die u het beste uitkomt.

Buitengewone uitgaven kunt u aangeven op een P-biljet, E-biljet of T-biljet. Krijgt u zo'n biljet niet automatisch toegestuurd, vraag er dan naar bij de Belastingtelefoon. De vraag naar buitengewone uitgaven is een korte vraag op het belastingbiljet onder het kopje Persoonsgebonden aftrek. U kunt ook aangifte doen per diskette of met het Elektronische Aangifteprogramma. Belastingdiskettes zijn te koop in de boekhandel bij verschillende belastingalmanakken, maar ook gratis te krijgen bij de Belastingdienst zelf. U kunt het Aangifteprogramma gratis downloaden op de website www.belastingdienst.nl. Doet u elektronisch aangifte, dan komt u de buitengewone uitgaven tegen bij de Aftrek-posten. U hoeft geen bijlagen mee te sturen waarin u de aftrek verantwoordt. De Belastingdienst heeft dat zelfs liever niet. U moet de posten die u opvoert als buitengewone uitgaven wel kunnen verantwoorden. Bij forfaitaire bedragen (standaard buitengewone uitgaven, zoals de arbeidsongeschiktheidsaftrek) moet u kunnen aantonen dat u er recht op hebt. Andere uitgaven moet u gedetailleerd kunnen verantwoorden en zo nodig kunnen aantonen met bonnen, facturen of andere schriftelijke bewijsmiddelen.

DE DREMPEL

Niet alle buitengewone uitgaven zijn aftrekbaar. Alleen de uitgaven die boven de zogenaamde drempel inkomen, kunt u opvoeren als aftrekbare buitengewone uitgaven. Hoe hoog de drempel precies is, hangt af van uw zogenaamde drempelinkomen. Fiscale partners moeten voor het berekenen van de drempel hun drempelinkomens bij elkaar optellen. Daarna telt u ook uw gezamenlijke buitengewone uitgaven bij elkaar op. Pas als u samen de gezamenlijke drempel haalt, mag u als fiscaal partners buitengewone uitgaven aftrekken.

Voor het belastingjaar 2004 bedraagt de drempel voor de aftrek van uw (gezamenlijke) buitengewone uitgaven 11.2% van uw (gezamenlijke) drempelinkomen. Daarbij gelden bovendien de volgende boven- en ondergrenzen:

Doet u individueel aangifte en is uw drempelinkomen minder dan € 6.804,- dan bedraagt de drempel € 762,-.

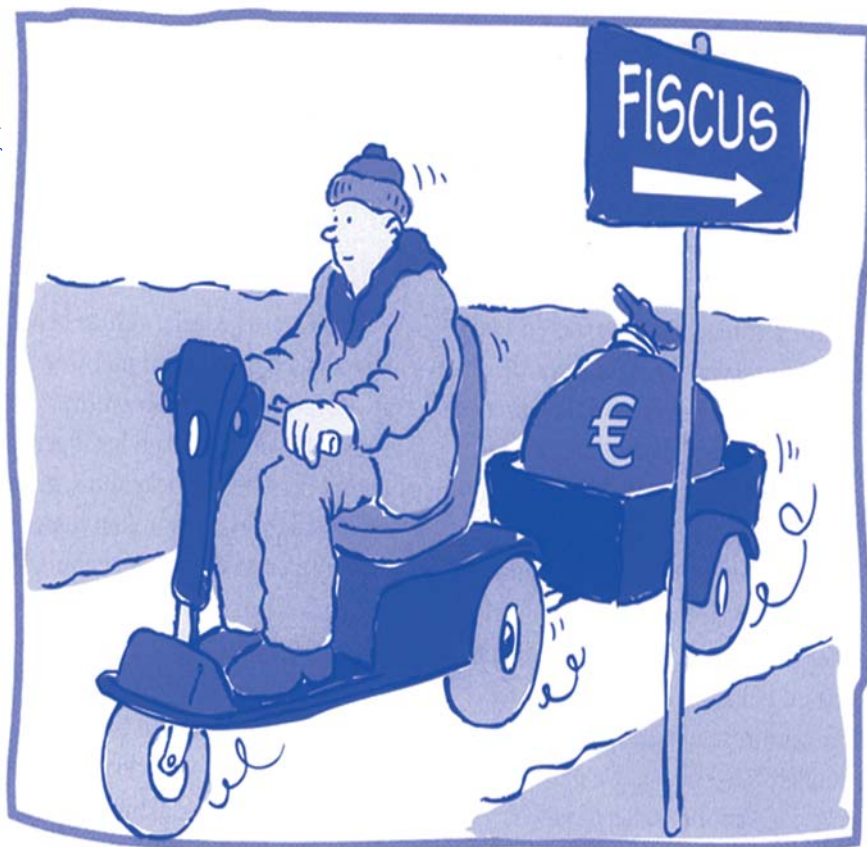
Doet u aangifte als fiscaal partner en zijn uw drempelinkomens bij elkaar opgeteld minder dan € 13.608,-, dan bedraagt uw gezamenlijke drempel € 1.524,-.

Is uw (gezamenlijke) drempelinkomen € 53.000,- of hoger, dan bedraagt uw (gezamenlijke) drempel € 5.936,-. Deze bovengrens geldt zowel voor mensen die individueel aangifte doen als voor fiscaal partners.

**”DOET U ELEKTRO-
NISCH AANGIFTE,
DAN REKENT HET
AANGIFTEPROGRAMMA
AUTOMATISCH UIT
WAT UW DREMPEL IS”**

Doet u aangifte op papier, dan komt u de berekening van de drempel tegen in een rekenhulp. U vult de gevraagde bedragen in (die kunt u overnemen uit uw antwoorden op eerdere vragen naar uw inkomen) en vervolgens kijkt u in de tabel wat uw drempel is. Doet u elektronisch aangifte, dan rekent het aangifteprogramma automatisch uit wat uw drempel is. U hoeft dan niet eerst zelf uw drempelinkomen te berekenen.

De buitengewone uitgaven omvatten een groot aantal posten. Sommige zijn standaardbedragen, bij andere posten gelden gedetailleerde regelingen om te bepalen welke uitgaven voor aftrek in aanmerking komen. Verderop vindt u een overzicht. U krijgt uiteraard niet al het geld terug. Stel, uw aftrekbare buitengewone uitgaven boven de drempel bedragen € 1.000,- en het hoogste belastingtarief is in uw geval 52%. U hoeft dan € 520,- minder belasting te betalen. Is uw hoogste belastingtarief 33,55%, dan hoeft u € 336,- minder belasting te betalen.

UITSTEL

Op de belastingaangifte staat standaard dat u deze vóór 1 april 2005 moet terugsturen. Doet u dat, dan krijgt u vóór 1 juli bericht over de teruggave. Redt u het niet om vóór 1 april alles op een rijtje te zetten, dan kunt u uitstel vragen tot 1 juli 2005. Doe dat wel vóór 1 april. Een eenvoudig briefje aan de Belastingdienst is voldoende. Vermeld op dat briefje uw naam, adres, sofí-nummer en geboortedatum.

DE BUITENGEWONE UITGAVEN OP EEN RIJ

Voor de aftrek van buitengewone uitgaven geldt een aantal algemene voorwaarden. De buitengewone uitgaven zijn vervolgens onder te verdelen in twee hoofdgroepen: de 'specifiek buitengewone uitgaven' en de 'niet-specifiek buitengewone uitgaven', met elk eigen regels.

Voor alle buitengewone uitgaven gelden de volgende algemene voorwaarden.

- De uitgaven moeten direct verband houden met handicap, ziekte of arbeidsongeschiktheid.

- U kunt alleen kosten opvoeren die voor uw eigen rekening komen. Soms worden uw kosten gedeeltelijk vergoed. Ook kan het voorkomen dat u voor bepaalde hulpmiddelen, voorzieningen of zorg een eigen bijdrage moet betalen. In al die gevallen kunt u alleen de betalingen die voor uw eigen rekening komen, opvoeren als buitengewone uitgave.
- U kunt kosten opvoeren die u gemaakt hebt voor uzelf, voor uw fiscaal partner en voor kinderen jonger dan 27 jaar. Is uw kind ouder dan 27 jaar, dan kunt u alleen kosten voor dit kind opvoeren, als het gaat om een ernstig gehandicapt, inwonend kind dat een indicatie heeft voor opname in een AWBZ-inrichting.
- U mag alleen kosten opvoeren die u in 2004 betaald hebt.

SPECIFIEKE BUITENGEWONE UITGAVEN

In de regeling staat nauwkeurig omschreven welke uitgaven als 'specifieke buitengewone uitgaven' worden beschouwd.

U mag het totaalbedrag van deze specifieke buitengewone uitgaven vermenigvuldigen met 1,65%. Tenminste, als uw verzamelinkomen vóór de persoonsgebonden aftrek (waaronder de buitengewone uitgaven vallen) lager is dan € 29.543.

U mag deze vermenigvuldiging direct toepassen, dus ook als u voor het eerst buitengewone uitgaven aftrekt. De oude eis is vervallen, dat u meerdere jaren buitengewone uitgaven moest aftrekken om te mogen vermenigvuldigen.

Bovendien mag u de vermenigvuldiging toepassen vóór de drempel. Dat betekent dat u de vermenigvuldiging mag gebruiken om de drempel te halen.

GENEESMIDDELEN

Uitgaven voor medicijnen vallen onder de specifieke buitengewone uitgaven. Het moet vaststaan dat u die medicijnen nodig hebt vanwege uw handicap of ziekte. Algemene middelen, zoals voedingssupplementen en vitaminepreparaten zijn niet aftrekbaar. Wel aftrekbaar zijn:

- Medicijnen die u zelf betaalt, omdat u een eigen risico hebt bij uw zorgverzekeraar.
- Medicijnen die u zelf betaalt, omdat ze niet zijn opgenomen in het Geneesmiddelen Vergoeding Systeem (GVS).
- Homeopathische middelen, op voorschrift van een homeopathisch arts of van een erkende homeopaat naar wie u door uw eigen arts bent doorverwezen.
- Een huisapotheek van standaard € 23,- per gezinslid per jaar. Het gaat hierbij om medicijnen zonder recept (zoals pijnstillers), die u aanschaft bij de drogist.

HULPMIDDELEN

De Belastingdienst hanteert twee regels om te bepalen of iets een hulpmiddel is.

Eén: Hulpmiddelen hebben voornamelijk betekenis of waarde voor mensen met een handicap of ziekte. Twee: Hulpmiddelen moeten dienen als compensatie van een functiebeperking.

Voorbeelden van hulpmiddelen die aan beide voorwaarden voldoen zijn: brillen, contactlenzen (inclusief de reinigingsvloeistof), steunzolen, gehoorapparaten, kunstgebitten, rolstoelen, krukken, enzovoorts.

Veel hulpmiddelen worden vergoed of verstrekt door de zorgverzekeraar of door de gemeente.

Helaas gelden er vaak eigen bijdragen en maximale vergoedingen, waardoor u zelf toch nog veel kosten maakt. Die kosten kunt u wel opvoeren als buitengewone uitgaven, behalve als het gaat om een eigen betaling omdat u door het gebruik van hulpmiddelen andere kosten bespaart.

WONINGAANPASSINGEN

Eigen betalingen voor woningaanpassingen kunt u aftrekken als specifieke buitengewone uitgaven, maar alleen voor zover die woningaanpassingen er niet toe leiden dat de woning meer waard wordt. Daarbij geldt dan weer een vrijstelling van 10% van de kosten die voor uw eigen rekening komen.

ZIEKENVERVOER

Vervoerskosten voor bezoeken aan artsen of andere behandelaars, die voor uw eigen rekening komen, kunt u opvoeren als specifieke buitengewone uitgaven. Reist u met het openbaar vervoer, dan kunt u de kosten volledig aftrekken. Kunt u vanwege uw handicap of ziekte niet anders reizen dan met uw eigen auto, ga dan uit van € 0,28 per kilometer.

LEEFVERVOER

Veel mensen met een handicap of ziekte maken extra kosten voor hun gewone, dagelijkse vervoer. Bijvoorbeeld doordat ze voor elke verplaatsing afhankelijk zijn van hun auto. Niet al die autokosten zijn aftrekbaar als specifieke buitengewone uitgave, maar alleen de meerkosten die u maakt ten opzichte van andere mensen die verder in vergelijkbare omstandigheden verkeren wat betreft inkomen en gezinssamenstelling. Er geldt dus een zogenaamde 'vergelijkingsmaatstaf'.

Helaas bestaan er geen eenduidige tabellen over hoeveel geld andere mensen normaal gesproken aan hun vervoer uitgeven. Het is dus niet gemakkelijk om aan te tonen dat u meerkosten hebt en zo ja, hoeveel.

DIETKOSTEN

Dieetkosten kunt u beschouwen als specifieke buitengewone uitgave. Het gaat hierbij om diëten die u volgt op medisch voorschrift van een arts. U kunt alleen de kosten opvoeren zoals die genoemd worden in de gedetailleerde officiële tabel van de Belastingdienst. U vindt deze tabel in de aanvullende Toelichting (*te bestellen bij de Belastingtelefoon 0800-0543 of u kunt deze downloaden van Internet www.belastingdienst.nl*) en in de brochure van de CG-raad over de aftrek van buitengewone uitgaven.

KLEDING EN BEDDENGOED

Blijkt 'uit algemene kennis of uit eerdere aangiften' dat uw handicap of ziekte inderdaad extra kosten voor kleding en beddengoed met zich meebrengt, dan mag u € 320,- aftrekken als specifieke buitengewone uitgave, zonder verder bewijsmateriaal. Kunt u schriftelijk aantonen dat u meer dan € 640,- extra kosten hebt gemaakt voor kleding en beddengoed, dan mag u standaard € 800,- aftrekken. Het gaat om bedragen per persoon.

EIGEN BIJDRAGEN VOOR ZORG

Woont u zelfstandig en krijgt u zorg, hulp of begeleiding vanuit de AWBZ, dan kunt u de eigen bijdrage die u hiervoor betaalt, volledig opvoeren als specifieke buitengewone uitgave. Denk bijvoorbeeld aan de eigen bijdrage voor thuiszorg via een thuiszorginstelling of voor de opvang in een dagcentrum, waar u rekeningen voor krijgt van het GAK. Ook de eigen bijdrage voor ambulante psychotherapie is volledig aftrekbaar als specifieke buitengewone uitgave.

PERSOONSGEBONDEN BUDGET

Hebt u een persoonsgebonden budget voor zorg, hulp of begeleiding, dan wordt de eigen bijdrage AWBZ gekort op uw bruto persoonsgebonden budget.

Wat overblijft is het zogenoemde netto persoonsgebonden budget. U kunt in dat geval niet zonder meer deze korting als specifieke buitengewone uitgave opvoeren. U kunt alleen de uitgaven opvoeren die u aantoonbaar bovenop uw netto persoonsgebonden budget hebt gedaan om de zorg rond te krijgen.

EXTRA GEZINSHULP

Hebt u naast AWBZ zorg (of in plaats van AWBZ zorg) particuliere huishoudelijke hulp of gezinshulp ingehuurd, dan kunt u de kosten daarvan geheel of gedeeltelijk opvoeren als specifieke buitengewone uitgave. Hierbij geldt een tabel: hoe hoger uw inkomen, hoe kleiner het deel van de kosten dat u kunt aftrekken. Is uw drempelinkomen lager dan € 27.344,-, dan mag u alle kosten aftrekken.

VERBLIJF IN EEN INSTELLING

Als u in een AWBZ-instelling woont, zoals een woonvorm voor gehandicapten, een gezinsvervangend tehuis, een verpleeghuis of een verzorgingshuis, dan betaalt u daarvoor vaak een hoge eigen bijdrage. Van die eigen bijdrage kunt u standaard 25% opvoeren als specifieke buitengewone uitgave.

NIET-SPECIFIEKE BUITENGEWONE UITGAVEN

Alle andere buitengewone uitgaven gelden als 'niet-specifieke buitengewone uitgaven'. Voor deze niet-specifieke buitengewone uitgaven geldt met ingang van 2004 geen vermenigvuldigingsfactor. Ook niet als u jaren achtereen buitengewone uitgaven aftrekt.

PREMIES ZORGVERZEKERINGEN

Alle premies voor zorgverzekeringen zijn aftrekbaar als niet-specifieke buitengewone uitgave. Deze post maakt bij de meeste mensen het grootste deel uit van hun aftrek. Hieronder vallen:

- De premie die uw werkgever of de uitkeringsinstantie voor u heeft afgedragen aan het ziekenfonds. U vindt het bedrag op de jaaropgave, die u in januari of februari krijgt toegestuurd door uw werkgever of uitkeringsinstantie.

MEER INFORMATIE

Dit artikel bevat alleen informatie in grote lijnen. Wilt u in detail weten hoe de regeling voor de aftrek van buitengewone uitgaven er uit ziet, bestel dan de uitgebreide brochure 'Belastingaangifte 2004 in verband met handicap of ziekte' bij de CG-Raad. Die brochure kost € 5,00 inclusief verzendkosten. Kijk op www.cg-raad.nl voor meer informatie, of bel de bestellijn (030) 2916650. Ook de Belastingdienst zelf geeft goede, algemene informatie over alles wat met buitengewone uitgaven te maken heeft. Bel met de Belastingtelefoon Particulieren 0800-0543 of kijk op www.belastingdienst.nl.

Tekst: Kees Dijkman, met dank aan Evert Wasch en Henk Weijnen. Deze informatie wordt u aangeboden door de Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland (CG-Raad), met dank aan het Nationaal Revalidatie Fonds (NRF). De genoemde bedragen gelden voor het belastingjaar 2004, waarvoor u aangifte doet in 2005. De tekst is met de meeste zorgvuldigheid samengesteld, maar er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

- De aanslag voor het verplichte ziekenfonds voor zelfstandig ondernemers.
- De nominale premie voor het ziekenfonds. Dat is de premie die u (meestal maandelijks) zelf afdraagt. Neem het jaarbedrag.
- De jaarpremie voor aanvullende ziekenfondsverzekeringen.
- De jaarpremie voor een particuliere zorgverzekering.
- De kosten van een reisverzekering, maar alleen voor zover het gaat om medische zorg.
- Voor alle bovenstaande premies geldt dat ze betrekking mogen hebben op een periode van maximaal twaalf maanden.

GENEESKUNDIGE HULP

Lang niet alle kosten voor medische behandelingen door artsen en paramedici worden vergoed. Betaalt u zelf, dan vallen ze onder de niet-specifieke buitengewone uitgave.

Het zijn:

- Alle kosten binnen het eigen risico van een particuliere zorgverzekering.
- Medische behandelingen die niet vergoed worden, bijvoorbeeld handelingen door de tandarts (ook dure behandelingen zoals kronen, bruggen en implantaten), de mondhygiënist of de fysiotherapeut.
- De kosten van alternatieve genezers. U mag deze kosten alleen opvoeren als de behandeling plaatsvindt op verwijzing en onder begeleiding van een in Nederland erkende reguliere arts.

REISKOSTEN ZIEKENBEZOEK

Kosten van ziekenbezoek aan een huisgenoot zijn aftrekbaar als niet-specifieke buitengewone uitgave. Die huisgenoot moet meer dan tien kilometer verderop verpleegd worden, die verpleging moet langer dan een maand duren en u moet er regelmatig op bezoek gaan.

Reist u per openbaar vervoer, dan zijn de kosten volledig aftrekbaar. Reist u per eigen auto, dan geldt een standaardtarief van € 0,18 per afgelegde kilometer.

FORFAITAIRE AFTREK

- Was u in 2004 voor meer dan 45% arbeidsongeschikt en tussen de 18 en 65 jaar oud, dan mag u € 776,- opvoeren als arbeidsongeschiktheidsaftrek.
- Was u op 1 januari 2004 65 jaar of ouder, dan mag u € 776,- als ouderdomsaftrek opvoeren.
- Was u in 2004 voor 45% of minder arbeidsongeschikt, nog geen 65 jaar oud en waren uw specifieke buitengewone uitgaven hoger dan € 307,- (vóór de vermenigvuldiging), dan mag u een extra aftrekpost opvoeren, het chronisch ziekenforfait, van € 776,-.
- De arbeidsongeschiktheidsaftrek, de ouderdomsaftrek en het chronisch ziekenforfait kunnen ook gelden voor uw fiscaal partner.
- Hebt u een gehandicapt kind dat nog geen 27 jaar oud is, dat in belangrijke mate door u wordt onderhouden en voor wie u tenminste € 307,- (vóór de vermenigvuldiging) aan specifieke buitengewone uitgaven hebt, dan kunt u een extra aftrek opvoeren van € 776,- als 'aftrek voor een chronisch ziek kind'. De aftrek geldt per gehandicapt of een chronisch ziek kind. Hebt u meerdere gehandicapte of chronisch zieke kinderen die aan de voorwaarden voldoen, dan mag u dus ook deze aftrek meerdere keren opvoeren.

OVERIGE AFTREKPOSTEN

Onder de niet-specifieke buitengewone uitgaven vallen ook bepaalde kosten voor bevalling en kraamhulp, voor adoptie en voor begrafenis of crematie. Omdat deze kosten niet specifiek zijn voor mensen met een handicap, chronisch zieken en arbeidsongeschikten, laten we ze hier buiten beschouwing. Hebt u zulke kosten ook, dan kunt u ze wel meenemen in uw berekeningen. Denk bijvoorbeeld aan de kosten voor een uitvaartverzekering.